

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	7
ABSTRACT	9
ÖNSÖZ.....	11
İÇİNDEKİLER	13
TABLOLAR VE ŞEKİLLER LİSTESİ	19
KISALTMALAR DİZİNİ.....	21

GİRİŞ

I. Çalışmanın Konusu ve Problemi	23
II. Çalışmanın Amacı ve Önemi	24
III. Çalışmanın Yöntemi	25
IV. Çalışmanın Kapsamı	25
V. Çalışmanın Konusu ile İlgili Literatür Taraması.....	27

BİRİNCİ BÖLÜM

I. Geçici Koruma Statüsü	31
A. Geçici Koruma Statüsü Giriş.....	31
1. Çerçeve Statü Olarak Uluslararası Koruma.	31
a. Uluslararası koruma statüsünün uluslararası alanda tarihsel gelişimi.	32
b. Uluslararası koruma statüsünün Türk Hukukunda tarihsel gelişimi.	35
c. Uluslararası koruma statüsünün Türk Hukukunda güncel durumu ve uygulamalar.	36
d. Uluslararası koruma çeşitleri.....	37

1) Mülteci	37
2) Şartlı mülteci	37
3) İkincil koruma	39
e. Uluslararası koruma başvurusu ve başvurunun değerlendirilmesi	40
1) Başvuru süreci	40
2) Başvurunun değerlendirilmesi ve itiraz süreci	41
B. Geçici Koruma Statüsü Tanım, Anlam ve Kapsam	43
C. Geçici Koruma Statüsünün Uluslararası Hukuk Alanında Tarihsel Gelişimi	44
D. İlgili Yasal Düzenlemelerin İrdelenmesi	46
1. Uluslararası Mevzuat	46
a. Cenevre Sözleşmesi	47
b. Cenevre Sözleşmesine göre mülteci olma koşulları	47
c. Cenevre Sözleşmesine göre mültecilik korumasının sağlanamadığı haller	48
d. Cenevre Sözleşmesine göre mültecilik statüsünün sona erme halleri	49
e. Örnek bir uygulama mahiyetinde Cartagena Mülteciler Bildirisi	49
f. Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Cenevre Sözleşmesine taraf olma süreci ve çekinceleri	50
g. Cenevre Sözleşmesi ve Milletlerarası Özel Hukukunun Milletlerarası Usul Hukukunun, iç hukuk düzenlemeleri ile birlikte geçici koruma statü sahipleri bakımından genel değerlendirilmesi	51
2. Ulusal Mevzuat	54
a. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	54
b. İltica ve Göç Yönetmeliği	56
c. 6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu	56
d. Geçici Koruma Yönetmeliği	57

İKİNCİ BÖLÜM

I. Geçici Koruma Statüsüne İlişkin İdari İşlemlerin İdare Hukuku İle İlişkisi ve İdari Prosedürler	59
A. Genel Olarak Yabancılar Hukukunun İdare Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi.....	59
1. Geçici Koruma Statüsünün İdare Hukuku ile ilişkisi.	61
B. Geçici Koruma Statüsüne İlişkin İdari İşlemlere Uygulanması Gereken Mevzuat Bakımından İYUK, YUKK, GKY'nin Birlikte Değerlendirilmesi	61
C. İdari Prosedürler	64
1. Statü belirleme işlemleri ve başvuru sonrası işlemler.....	64
a. Statü alma şartları.	64
b. Statü belirleme ve kimlik tanzimi-teslimi ile yetkili birimler.	68
c. Statü başvurularının yapılması.	68
d. Statü başvurularının değerlendirilmesi.	70
1) Geçici Koruma Statüsüne ilk başvuru.	72
2) Geçici Koruma Statüsüne ikinci başvuru.....	72
3) Açık ve zımni red.....	73
2. Geçici Koruma Statüsünün pasifleşmesi/iptali ve aktifleştirme başvurusu ile sonrası işlemler.	74
a. Pasifleşme/İptalin yasal şartları.....	74
b. Pasifleşme/İptal sonrası aktifleştirme başvurusu.....	75
1) Olumlu değerlendirme.....	75
2) Olumsuz değerlendirme.	75
3) Açık ve zımni red.....	76
3. Geçici Koruma kimlik hanelerinde, kayıtlarında düzeltme ve değişiklik talepleri.	76
a. Talebin kabulü ve reddi.	78
4. Geçici Koruma statü sahiplerinin ikametgâh ili değişikliği ve seyahat izni prosedürleri.	78

a.	Kayıt olunan ilde ikametgâh zorunluluğu.	79
b.	İkametgâh ili değişikliği.	82
c.	Seyahat izni prosedürü ve izinsiz ikametgâh ili dışında bulunmaya ilişkin idari yaptırımlar.	83
5.	Geçici Koruma statüsü/kimliği ile resmi hizmetlere erişim.	83
a.	Sağlık hizmetlerine erişim.	83
1)	Kimlik pasifleşmesi veya sığınma talebinin henüz kabul edilmemesi aşamasında ücretsiz olarak sağlık haklarına erişememe sorunu.	84
b.	Eğitim hizmetlerine erişim.	85
c.	İş piyasasına erişim.	87
1)	Çalışma izni.	87
2)	Bir işverene bağlı çalışan yabancının çalışma izni başvurusunun ancak işveren tarafından yapılabiliyor olması dolayısıyla işçi mağduriyetinin irdelenmesi.	89
d.	Sosyal hizmetler ve yardımlar.	89
e.	Tercümanlık hizmetleri.	90
f.	Yasadışı giriş sebebiyle cezalandırılmama.	90
6.	Geçici Koruma statüsünün sonlanması.	91
a.	Bireysel olarak sona erme.	91
1)	Gönüllü geri dönüş.	91
(a)	Geçici koruma statüsü sona erenlerin tekrar gelmesi.	94
2)	Üçüncü bir ülkeye yerleştirme.	95
3)	Sınır dışı edilme.	100
(a)	Sınır dışı edilme sebepleri.	100
(b)	Sınır dışı edilemeyecek yabancılar.	103
(c)	Sınır dışı edilme süreci.	104
(d)	Geçici koruma statü sahiplerinin sınır dışı edilme süreci.	104
4)	Başka bir statüye geçiş.	105
b.	Genel olarak sona erme.	106

- 1) Dış sebepler dolayısıyla geçici koruma statüsünün sona ermesi. 106
- 2) İç sebepler dolayısıyla geçici koruma statüsünün sona ermesi. 107

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

- I. Geçici Koruma Statüsüne İlişkin Yargı Süreçleri..... 109**
  - A. Statü Başvurusuna İlişkin Yargı Süreçleri 109
    1. Statü başvurusunun açık red ile olumsuz değerlendirilmesi sonrası itiraz prosedürleri..... 109
    2. Statü başvurusunun zımni red ile olumsuz değerlendirilmesi sonrası itiraz prosedürleri..... 111
    3. Verilmiş olan statünün iptali sonrası itiraz prosedürleri. 113
  - B. Geçici Koruma Kimliği Aktifleştirme Başvurusunun Olumsuz Değerlendirilmesi Sonrası Yargısal Başvuru Hakları..... 117
    1. Aktifleştirme başvurusunun açık red ile olumsuz değerlendirilmesi sonrası yargısal başvuru hakları. 117
    2. Aktifleştirme başvurusunun zımni red ile olumsuz değerlendirilmesi sonrası yargısal başvuru hakları. 123
  - C. Geçici Koruma Kayıtlarının Tutulmasından Doğabilecek Uyuşmazlıklar ve Bu Uyuşmazlıkların Giderilmesi..... 126
    1. Geçici Koruma kayıtlarının tutulması bakımından il göç idaresi ve nüfus idaresinin (yabancılar kütüğü) yetki karşılaştırılması, yasal mevzuat ve uygulamanın irdelenmesi. 127
    2. Geçici Koruma kayıtlarının tutulduğu ve/veya tutulması gereken kurum doğrultusunda, bu konudaki ihtilaflara ilişkin görevli yargı kolunun belirlenmesi güncel sorununun uyuşmazlık mahkemesi nezdinde irdelenmesi..... 129
      - a. İdari yargıya dayanan uyuşmazlıklar. 133
      - b. Adli yargıya dayanan uyuşmazlıklar. 134
  - D. Sınır Dışı ve İdari Gözetim Kararlarına Karşı İtiraz Prosedürleri 135
    1. Sınır dışı kararına itiraz..... 135

2. İdari gözetim kararına itiraz.....	147
3. İdari gözetime alternatif yükümlülükler ve itiraz.	149
E. Geçici Koruma Statü Sahiplerinin Türkiye’de tabi oldukları Aile Hukuku.....	151
1. Evlilik Hukuku.	152
2. Velayet Hukuku.	153
3. Boşanma Hukuku.....	155
4. Babalık ve Soy bağı tespiti.	157
5. Anneliğin ve benzeri akrabalığın tespiti.....	162
F. Geçici Koruma Statü Sahiplerinin Türkiye’de Tabi Oldukları Vesayet Hukuku	162
1. Genel olarak Vesayet Hukuku ve Temsil Kayımlığı.	162
2. Vesayet Hukukunun Velayetin Kaldırılması Müessesesi ile Birlikte Değerlendirilmesi	163
SONUÇ.....	165
KAYNAKÇA.....	171
EKLER	181

TABLolar VE ŞEKİLLER LİSTESİ

Őekil 1.	Normlar HiyerarŐisi	62
Tablo 2.	UNHCR - Yeniden YerleŐim Verileri 1	97
Tablo 3.	UNHCR - Yeniden YerleŐim Verileri 2	98
Tablo 4.	UNHCR - Yeniden YerleŐim Verileri 3	99